ДОДАТОК до „БУКОВИНИ“.

РУСКА РАДА

НАРОДНА ГАЗЕТА

Виходить що тижня в пятницю | Адрес Редакциї: „РУСКА РАДА“ в Чернівцях ул. Петровича ч. 2. | Коштує річно 4 корони.

Ч. 11. Чернівці, дня 12. (25.) марта 1904. Рік VII.

Кацапскі розбишаки.

Останними часами приходило ся нам нераз звертати увагу наших людий, аби стерегли ся перед кацапскими киричниками, які хотять навести нещасте на наш руский нарід. Наші слова справджують ся. Москвофульска кириня вже видає овочі. А овочі ті — се злочин, бо зросли із злого зерна — роздору, бо їх сіяли паньскі запроданці, зрадники мужицкої верстви та поливали їх чортівскою горівкою.

Ось сеї неділї заснувала ся „Січ“ в Суховерхові, яка є вже шестим з ряду січовим кошем на Буковині. Яка задача „Січи“, се знають вже добре всї наші читачі. Всї знають, що „Січ“ се парубоцке товариство, яке має таку ціль, аби ратувати господарів на случай пожару, аби вчити ся походів і маршів, із чого малиб „Січовики“ велику користь на случай асентерунку до війска та аби наша молодїж не просиджувала по коршмах, але аби сходила ся у своїм товаристві на науку і забаву. Чиж може бути який добрий чоловік такому товариству противний? Правда, що нї?! Проти такому товариству можуть виступати лише киринники і паньскі запроданцї, які хотїлиби, аби наші мужики були до суду віку темні і давали ся всякому ворогови визискувати та аби навіть не могли устеречи ся перед таким нещастєм як пожар. Они хотїлиби, аби як займе ся, крий Боже, одна хата, то щоби вже йшло з димом цїле село, щоб відтак цїле село йшло з торбами на жебри, або щоби за пів дурно йшло робити на чужі лани.

Тоті вороги напосїли ся також на „Січ“ в Суховерхові. А коли не могли перемовити нї перелякати бравих молодцїв, що йдучи за приводом своїх просьвітателїв рішили ся приступити до „Січи“, то завзяли ся не допустити до завязаня сего товариства — силою. Вже в суботу вечером вибрав ся г-нъ Н. Морґоч та підпоював суховерхівских парубків, а в неділю надтягнула цїла компанїя Бажанівська. Спершу хотїли не доступити криками до веденя нарад, але коли їх вожака виніс ся за двері, вже сидїли тихо до кінця зборів. Колиж москвофули зрозуміли, що так ненависне їм товариство вже завязало ся, то із пересердя аж стали вити як скажені пси та кидати ся на стороньских людий. Лаяли, що могли, бо й правду сказавши від пяної банди волоцюг нїчого красного не мож сподївати ся, а відтак стали гонити за відходячими, вивікувати та кидати чим попало. Один кіцманьский розбишака розбив одному „Січовикови“ голову, а иньші то добували аж ножів! І то все робили паньскі запроданцї проти своїх таки братів мужиків. От до чого вже дійшло, та се москвофулам не мине безкарно — підуть трохи під ключ. І шкода трохи тих нерозумних людий, що послухали діявольских намов а тепер будуть сидїти по арештах, підчас коли ті, що їх намовили, будуть із своїх жертв лиш в кулак сьміяти ся. Та дарма, кождий повинен мати тілько розуму,

аби не дав ся звести до злочину навіть бажанівским спокусникам. Бажанівці самі вже порозуміли, що перебрали мірку і радіби тепер цілу історию якось закрутити. Ось самі розбиваючи людий вислали телеґраму до президента краю, аби їх ратував! І деж є лице у тих людий?! А не перестають заходити ся далї, аби „Січ“ таки здушити: ось вибрали ся в депутациї до краєвого президента із скаргою, що „Січовики“ не пускають людий до церкви, ба а навіть не постять. (Ой!) На се дістали таку відповідь, що вже відай другий раз на таку скаргу не підуть. А ми з своєї сторони скажемо, що „Січовики“ до церкви будуть ходити, ще й покажуть о. Жалковскому, що він буде мусїв виповняти свої обовязки і супроти них. А коли вже йшло за церкву та за піст, то Бажанівці повинні були радше розповісти, як они розпоювали людий в Шишківцях підчас богослуженя в церкві та як самі ломлять пости.

Збори каси в Вашківцях.

Звичайні загальні збори каси пожичкової і щадничої для громади Вашківці н./Ч. відбули ся, як було оповіщено, дня 6-го марта при великій участи народу, так що було коло пів тисячки. Правдиву радість справив вашківским громадянам посол Єротей Пігуляк, котрий, не зважаючи на ніякі труди, приїхав враз з професором Климом, щоби подивити ся, як розвиває ся вашківска каса, як доглядають люди ту дійну корову, що немного потребує поживи, а богато дає молока. І дійсно не завів ся наш славний депутат, бо членів числить вашківска каса близько 230, а в обороті було, почавши від цьвітня до кінця грудня 1903, округло 30.000 К. За той час сходила ся старшина 24 рази на нараду. Чистого приходу було за той час поверх 700 К. Гроші припадаючі на дивіденди від паїв ухвалили члени повернути на народний дім, який колись збудують в Вашківцях н./Ч., — а решту після приписів статута призначено на фонд резервовий. Тому не дивота, що за таку добру господарку на внесок предсїдателя назорчої ради о. Купчанка ухвалили збори абсолюторию старшинї, приняли з вдоволенєм рахунки і білянс та виразили подяку начальникови каси учителеви Гарасимовичови за єго ревну працю около розвитку каси.

Тепер наступила 3. проґрамова точка а то: „зміна фірми товариства“. Ходило о се, чи не добре би були назвати касу православною. Тут забрав слово посол Пігуляк і виказав як на долони, що така зміна не лиш не принесла би жадного хісна, але противно много пошкодилаби, бо така каса о зміненім статуті стратила би всї запомоги, які край дає райфайзенкам, а найважнїйше стратила би пожичку з фонду убогих, котру дає ся тій

Осип Юрій Федькович.

Максим Чудатий

Повісточка з гуцульского житя.

(Конець.)

II.

Але нїхто вже так хави собі не драв, як той Чіхманюків Прокіпко, старого Гарасима Чіхмана син. Був се ледїнь за себе як орел, хороший, дужий, молодий, завзятий, а то такий, що і Максимовим синам у ласку не стояв, не то що, а такий парень був би матбути і принцизнї якій вподобав ся, не тілько Маланї, котра єго з цїлого серця полюбила. — Та що з того, коли Прокіп бідний був, дуже бідний, і з того лиш жив, що бувало у лїсї собі застрільчить або у Черомши зарибарить. — Але про того він надію не тратив, а до Маланї приходив, а то де? — вечером у пастівницї, куда Малана корови доїти ходила. — Але-ж бо і сей смутчий пастівник був до ката „чудатий“, бо Максим заложив єго на такім місци, що приступу до него не було, як лиш по при Максимову хату, а інуда нї гадай, бо на окола стриміла стромина і то така стрімка, що і коза нев не пролїзе, не то що чоловік, хотьби і сам Прокіпко. — Отжеж мусїв ся він — як міг-неміг — хащов перекрадати, що тяглась — і то не широко — поуз Максимового обійстя. Там они

касї, яка заснувала ся на таких статутах, як має доси Вашківска каса. Тай иньші пожички і полекші могла би потратити. „Таж у Німеччині“ — казав Пігуляк — „є 15.000 тих кас, а і там є Німцї не одної віри, — одні католики а другі протестанти, а прецї нікому з них не прийшло навіть на гадку, щоби закладати окрему касу католицку, а окрему протестантску. Те саме і на Буковинї. Ту є більше як 60 кас руских, а ще більше волоских, а і німецкі є каси, та жаднїй з них не прийшло на гадку щось подібного робити. Взагалї на цїлім сьвітї, від коли істнують каси Райфайзена, не лучало ся чогось подібного. „Робіть, як хочете“ — закінчив посол — тепер знаєте як річ ся має, — ухвалюйте, як хочете“. Нарід грімкими оплесками приняв сю бесїду, а чесний господар Николай Лютик заявив, що люди тому хотїли зміни статута, бо думали, що маєток каси має відтак перейти з громади, але як того нема, то і не треба жадної зміни. Тепер встав о. Купчанко і поставив внесок, щоби над сею точкою перейшли збори до дневного порядку, що і ухвалено одноголосно. О. Купчанко говорив як звичайно краснорічиво, менше більше в сей спосіб: „Маєте перед собою посла, котрий перший найбільше побивав ся за тим, щоби буковиньский руский нарід мав своїх духовних учителїв — православних панотцїв Русинів. Він не зражував ся тим, що проти него виступали не лиш вороги руского народу, але і свої перевертнї, які найбільше повинні єму бути вдячні за єго труди, та кидали єму колоди під ноги; одні з них вже в гробі спочивають, але другі переслїдують єго, як вороги переслїдували Ісуса Христа. Не одно терпке слово він почув, не один глум мусїв перенести, а то все зносив він з великої любови до свого поневоленого руского народу. Свої інтереси занехав, родину полишив, а для добра народу і рускої православної церкви трудити ся не переставав, тому приймїть, високодостойний пане после, щиру нашу подяку, нехай вам Бог додасть сили єще дальше так успішно працювати як до тепер.“ Щирі сї слова витиснули в кождого сльози з очий, але були се сльози радости. Нарід радував ся, що має такого славного неустрашимого заступника, а посол проляв не одну слезу радости, бо побачив належите признанє для своїх тяжких трудів, бо переконав ся, що праця між людом не згине даремно! Піднесений і скріплений на духу опустив наш посол салю нарад, бо спішив ся на желїзницю. Много людий враз з своїм панотцем о. Купчанком з своїми учителями, з інспектором шкільним і начальником громадским супроваджало свого дорогого посла-депутата до желїзничої стациї. Не довго потревало, як над'їхала желїзниця, до котрої і всїв посол Пігуляк, щоби від'їхати до Чернів-

---

попобули, поговорили, попоплакали тай розійшлись, присягаючи одно другому може на яких тисяч раз, раденькі собі, що хоть так їм можна було любитись.

Але старого Максима чорт не взяв: занюхав, покмітив, засїв з синами у хащи, цапнув Прокіпка у желїзні свої руки, та як стали усї шість сердешного молотити, то доти молотили, доки аж старий сам не гукнув: годї, хлопцї! лишім і на другий раз, бо я знаю, що вражий син від першого разу не покає ся! — А що, хлопче? — чи як ти, саляку, гадаєш?“

„Таки абис знав, дїду, що не покаю ся! — каже Прокіп чухаючи собі хорбаку; — я Малану любю, і она мусить моя бути, хоть би і сто „чудатих“ на мене засїло:...“

„Ба чи так, панчику?“ — каже Максим регочучись.

„Менї сегодне не до жартів, каже Прокіп уже кріз-плач, але ти якбись був і справдї такий „Чудатий“, як тебе пишуть, то віддав бись за мене твою доньку, давши менї такого гарного прочухана, що єго тямити-му аж до нових віників!...“

„Гм!“ каже Максим задумавшись.

„Та якже кажеш?“ — питає Прокіп.

„Нї!!!“ гукнув Максим, — хіба бись мав крила та перелетїв скалу аж у мій пастівник, бо у хащи чатувати муть на тебе мої хлопцї, а я тобі не раджу їм ще раз у руки попастись!...“

„А як я і без крил у твій пастівник полечу, то даш за мене Малану?...“

ців. Серед гучних окликів від'їхав посол Пігуляк з Вашківців, полишаючи по собі найкрасшу згадку. Боже помагай єму в єго праци! *Очевидець.*

Угодове поступоване.

Процесовий закон впровадив новість, якої добродійства мало ще знані нашим людям. Є се іменно т. зв. угодове поступоване (§ 433 проц. цив.). Полягає воно в тім, що кождий, хто гадає внести скаргу, може ще перед єї внесенєм зголоситись до суду і просити, щоби суд покликав єго противника, вислухав їх обох і допровадив до угодового полагодженя спору.

На таке устне прошенє суд видає візванє на термін, розправляє з обома сторонами і стараєсь їх наклонити до відповідної угоди. Згодять ся оба суперники, то суд спише угоду і спір вже покінчений. Не хочуть вони згодити ся, то розходять ся і вільно їм за свою претенсию внести скаргу і розпочати процес.

Таке угодове поступоване є дуже важне і хосенне тим, що спір, який в дорозї процесу нераз місяцями тягнув би ся, може закінчити ся на однім термінї і не потреба до того анї сьвідків волочити, анї платити адвокатів. А другий хосен такий, що в тім поступованю нема нїяких коштів, бо штемплїв до протоколу (крім до угоди) не дає ся і за доручене візваня не платить ся нїякої належитости.

Декуди вподобали собі наші люди те поступоване і за порадою судиїв охотно заключають угоди; тому там і процесів що раз менше, і значні кошти процесові заощаджують ся. *Поступ.*

Місце теперішної російско-японьскої війни.

З того, як доси японьскі і російскі війска посувають ся, можна вносити, що найблизшим полем війни буде Корея і то околиці міста Пинґ-Янґ, які вже находять ся в руках японьских.

Провінция, в котрій лежить місто Пинґ-янґ, єсть найбогатша в цїлій Кореї, але дороги тут як і в цїлій Кореї дуже лихі. То, що в Кореї називають гостинець, те лиш — як кажуть знатоки краю — трохи ширша від стежки дорога, повна вибоїв, калюж і болота. Дорога іде сподом долин, але в многих місцях переходить через стрімкі вивози. По обох боках дороги виднїють ся поля, засїяні рижом і сезамом (ростина, з котрої насїня бють олїй) та засаджені бавовною, тютюном і перцюгою (паприкою). В декотрих сторонах росте рід хіньского проса, котре тут буває 6 до 8 стіп високе, хоч в північних Хінах доходить навіть до висоти 15 стіп. Тут і там виднїють ся порозкидані на

„Ще і тисяч червінчиків у віно!“ каже Максим.

„Слово?“ — питає Прокіп.

„Перетин!!!“ гукнув Максим, подаючи ледїневи руку, — „а тепер руш домів та роби собі крила, хотьби і з смерекового лубя!“

„А ти рахуй тимчасом червінчики, бо Малана моя!“ — каже Прокіп тай пішов поволи домів, усе ще чухаючи собі набиту хорбаку.

III.

Лежить Прокіп добу, лежить дві, лежит нарештї цїлий тиждень, так то гарно попівчили єго „Чудаті“. Нарештї і стрепенув ся тай каже сам до себе: „Нїяк менї лежати, треба іти тисяч червоних собі заробити; бо тисяч червонних тепер піша не ходять, а Малана менї кривов циганков переказувала, аби я сего вечера був доконче у кріслатого явора під строминов, а що там найду, то уже догадаюсь, що з ним робити. — Слава тілько Богу тай „Чудатим“, що кости в менї не потерли!

А у кріслатого явора, що стояв під самісїньков строминов, найшов Прокіп — що? — конец грубого ужища, що волїклось по строминї неначе сива гадюка. Прокіп глипнув у гору — аж там стоїть Малана і махає на него білов свойов ручков, показуючи на міґі, аби лїз ужищем у гору. — Се не були фрашки; але Прокіп не думав богато, потермосав ся, плю-

долинах корейскі села, що здалека виглядають дуже живописно. Криші їх суть зроблені із сухої трави, званої паперичкою, а кожда хата має підсїнє на високих стовпах. Але зблизька виглядають тоті села зовсїм инакше. Такого болота, бруду і смроду, як в корейских селах, нема мабуть нїгде в сьвітї. Хіньскі села в порівнаню з корейскими то справдешні пахощі арабскі. В кождім селї знайде ся господа, де можна переночувати, але то така темна, тїсна та брудна і повна всїлякого плюгавства нора, що аж страх бере там ночувати. Европейский подорожний змушений для того возити з собою складане ліжко або сїть до вішаня. Ще найлїпше можна переночувати в буддайских монастирях, котрі охотно приймають подорожних на ніч. Они бодай дуже чисті.

Дороги суть тут досить оживлені. Можна стрітити двигарів в білих, широких полотнянках та дуже дивних капелюхах з кіньского волося і з клунками на плечах або жебраючих черців в одежи з грубого конопляного полотна в капелюхах всїлякої форми, бо що монастир, то черцї мають иньші капелюхи. Иноді можна побачити якогось чоловіка в жалобі з величезним соломяним капелюхом на голові, широким більше як на дві стопи і з кінчастим денцем; він держить перед лицем кусень якоїсь материї, котрою заслонює собі лице. Сїльскі жінки, що ідуть до міста, мають на собі білі спідницї і короткі кафтаники, а женщини з висшого стану закидають на голову рід мантильки з шовкової материї, котрою заслонюють собі лице перед якимсь чужинцем. Онтам ідуть довгі каравани з набором; то малі коники або величезні воли, що двигають на собі тягари. Для сих послїдних війна то найбільше нещастє. Підчас хіньско-японьскої війни красну сю породу рогатої худоби мало що не всю винищено, а пізнїйше настала була зараза, котра їх також богато забрала. Аж в послїдних роках їх знов було досить розмножило ся, а тепер їх мабуть знов дуже винищать.

Часом можна стрітити на дорозї ще й якого урядника або когось із пануючої кляси або з т. зв. єнбанів. Такий вельможа їде на кони, але не поводить сам коня, бо то не належить до доброго тону; коня веде завсїгди двох слуг, один з одного, другий з другого боку. Сеся пануюча кляса не знає, що то працювати, бо сотками лїт навикла до того, щоби визискувати низші верстви і жити їх коштом. Тому то й великі богатства природи тут майже нїхто не визискує.

На роздорожах впадають в очи великі стовпи вирізані в видї людий, що показують дорогу. Гори, що піднимають ся всюди понад гостинцями, були колись вкриті лїсами, але їх тепер вирубано і ростуть лиш корчі, котрі вирубують на топливо. Так само служить на топливо також терміте величезних коноцель, високих иноді і на два сажнї та рід осоки. Близько осель і сьвятинь та монастирів можна побачити гаї, в котрих росте може яких двайцять всїляких родів дубини, явори та високі корейскі пінїї (рід сосни), котрих зеренця можна їсти як оріхи.

В найкрасших сторонах краю, де й найбільше буває монастирів, як іменно коло Пинґянґ та в горах Кеум-Канґ-Сан, також і великі та дуже красні лїси. В многих місцях переходять гостинцї і через ріки, але мостів тут нема; треба іти в брід або перевозити ся поромом. Взагалї єсть то край як не може бути красний для малої війни, але дуже недогідний для такої, де до битви стають великі маси війска. Аж коло Пинґ-янґ єсть велика рівнина, де могло би бути побоєвище, і

нув у долонї, ухопив ся за ужище, а за пів годинки уже і обіймав свою Малашечку, то плачучи, то сміючись з радощів, а Малана аж трохи не умлїла на кріпких єго грудех.

Але нїколи було умлївати, бо Максим як гукне за плечима: „Здоров, хлопче!!! твоя молода!!! — бо хоть ти і бідний, але за те „чудатий“, а такого зятя менї треба. — А тепер ходїм до халашу та порадимось, як би то вам зробити весїлє, але таке, аби раз чудате звалось!

тут відбула ся дійстно рішаюча битва підчас хіньско-японьскої війни. Ся рівнина єсть дуже добре управлена і уважає ся за шпихлїр Кореї. Земля єсть тут дуже урожайна а підсонє лагідне і тепле.

К. Вербин.

Молодїж а тютюн.

(ос) Куренє тютюну є для чоловіка доволї шкідливе, а передовсїм у віку молодечім, коли єго тїло розвиває ся і потребує до віддиханя сьвіжого повітря а не троячого диму. Томуто у многих краях заказано дїтем курити. У Норвеґії вийшло 1889 р. таке право, що заказує продавати тютюн кождому, хто ще не має 15 лїт. На острові принца Едварда не вільно продавати тютюну малолїтним нисше 16. року житя. Колиб мимо того найдено у малолїтного тютюн, або якби він єго курив, то мусить заплатити 20 марок кари, або йде на сїм діб арешту. Звичайно буває так, що ті малі курцї ще не мають чим платити грошевої кари і відсиджують єї в Івановій хатї. Ще мудрійше право є в Бермудї і там карають тих, хто малолїтним продає тютюн або циґара. У Франциї позасновувало ся богато товариств, щоби здавати куренє тютюну, яке ширить ся між шкільною молодїжию, а Французке правительство заказало куренє тютюну по всїх школах. Такі закази шкільні є й по иньших державах, але самі закази власти не дадуть всему ради. В сїй справі мусять школї допомагати і родичі дїтий, стережучи їх перед тютюном та пояснюючи їм, що через куренє тютюну мусять виносити батьківскі гроші й нівечити своє здоровлє. Між усїми австрийскими народами найбільша смертність між дїтьми рускими, а то тому, що не мають в що одїти ся і з'їсти, а до того ще й затроюють ся то тютюном, то горівкою. А кілько то нещасть буває від того, що дїти заходять ся з тютюном і сїрниками. Тож най стереже ся молодїж тютюну як огню.

Дописи.

Із Неполоківцїв.

От і в наше віконце почало вже сьвітити сонце, бо в вечер дня 11. лютого дав ся чути вистріл моздїра в знак, що на другий день, то є на 12. лютого наше село, пробудивши ся вже раз з довгого сну, мало обходити сьвято, а то отворенє каси пожичкової і щадничої. Наші пявки аж не знали, що мають робити, бо їх всї стараня, щоби то все знищити, були даремні. А на другий день рано виїхали наші селяни з тутешним учителем п. Юриєм Душилевичом на дворець женїзничий проти пана др. Стоцкого. А коли потяг над'їхав, а з него висїв наш дилеґат п. др. Стоцкий, привитав єго наш молоденький пан учитель Юрий Душилевич коротенькою а сердечною промовою, дякуючи єму, що був ласкавий до нас на сей нам сьвяточний день загостити й посїдавши на візки серед невгаваючих окликів: — слава, многая лїта, най жиє нам наш делеґат многая лїта! приїхали до села. Коли показали ся наші селяни з п. др. Стоцким, в селї дали ся чути вистріли моздзїрів, а коло школьної красно народними хоругвами прибраної брами, на котрій була вивішена таблиця з написом на синім поли жовтими буквами: „Витаєм — многая лїта" — очікував нашого дорогого гостя наш пан надучитель Михайло Лупул й всї члени каси. А коли п. делеґат злїз з воза, привитав єго наш дорогий над'учитель сердечною промовою, подаючи єму по старо рускому звичаю хлїб й сїль. Потім вдав ся наш п. делеґат з всїма членами до тутешньої церкви на службу Божу; а між нашими членами можна було видїти також пана учителя Скакуна з Пядиківцїв з пядиківскими людьми, дальше людий з Зеленева, Оршівцїв, Лужан, Шипинцїв і других поблизких сїл. По службі Божій вдав ся наш делеґат з всїма людьми, як також з тутешним парохом о. Владом до шкільного будинку, а там отворив предсїдатель пан Михайло Лупул збори, назначуючи писарем п. Юрия Душилевича. А потім попросив пана др. Стоцкого, щоби розяснив присутним про хосен каси,

Відтак взяв ся наш делеґат присутним обяснювати то все. Єго бесіду годі нам описати, бо думаємо, що вже скрізь знають, як то виразно й зрозуміло пан др. Стоцкий ті справі обяснює, так що навіть мала дитина єго порозуміє; а по довгій бо 4 годинній бесіді приступило до каси 80 членів й ухвалено на внесок поодиноких членів слідуюче:

1) Стан паїв і в кладок установлено на 20.000 кор. 2) Стан позичок для каси 16.000 кор. 3) Найбільша вкладка, яку один чоловік може зложити до каси, може бути лише 2.000 кор., а найменьша 1 кор. 4) Речинці для виповідженя вкладок щадничих установлено такі: до 20 кор. має каса виплачувати без виповідженя, від 20—100 кор. треба тиждень наперед в касї виповісти, від 100—500 кор. має ся дві неділї наперед дати знати касї, від 500—1000 кор. має ся 3 неділї про се касї дати знати, для 1000—1500 кор. установлено 4 неділї, а для вкладок 1500—2000 6 неділ яко речинець для виповідженя. 5) Відсотки від вкладок щадничих обраховують ся і виплачують ся дня 30-го червня і 31 го грудня. 6) Одному членови може старшина дати пожичку найбільше 600 кор. 7) Стопу процентову для вкладок щадничих установлено на 5%, а для пожичок на $6^1/_2$%. 8) Гроші, для яких каса не мала би тимчасового приміщеня, мають складати ся на процент в „Селяньскій“ Касї в Чернівцях. 9) Аби роздобути потрібних для каси гроший, має старшина удати ся до Виділу краєвого о позичку з фонду убогих для громади Неполоківці, або з фонду краєвого. 10) Старшина має удати ся до Виділу краєвого з просьбою о запомогу в сумі 600 кор. на покрите коштів заснованя каси, за те ухвалив загальний збір, що піддає радо касу пожичкову і щадничу під контролю Виділу краєвого. 11) Касиєром вибрано всїма голосами п. Юрия Дутилевича. Він заявив, що вибір приймає на сей рік безплатно. 12) Число членів ради надзорчої установлено на 12 і вибрано всїма голосами: Тодер Руснак, голова, Григорій Городеский, заступник. Никифір Руснак, Григорій Москалик, Симен Кравчук (Василів), Василь Шевчук, Івон Аликсандрюк, Івон Слободзян, Тодор Ґорецкий, Андрій Паладій, Николай Олїйник, Мафтей Олїйник, яко члени. 13) Засїданя ради надзорчої мають бути кождої першої неділї в кварталї. Відтак закінчив предсїдатель збори, дякуючи цїсареви, що за єго мудрим правлїнєм позволено нам всїм однакове право, а присутні відсьпівали: „Боже буди покровителем“, потім подякував ще раз панови др. Стоцкому, що не жалував нї коштів, нї труду, а зволив до нас прибути й серед сьпівів: „Многая літа“, „Не пора“ й „Ще не вмерла Україна“ закінчили ся тутешні збори.

А в вечер зібрали ся ще раз всї члени, щоби попращати нашого дорогого гостя. Коли пан др. Стоцкий показав ся на сходах шкільного будинку, залунали ще раз голоси моздїрів, розганяючи темряву, що нам до тепер засїла була на очах й серед окликів: „Слава, жийте нам многі літа“ сїв на візок; а з ним також члени, щоби ще хоть до двірця желїзничого нашого щирого порадника відпровадити. А коли потяг над'їхав, сїв наш гість серед окликів „Многая літа“ й „Слава“ до воза желїзниці й став ще відти через отворене вікно з нами прощати ся. — А як дав ся чути голос трубки, залунали ще раз голоси „Многая літа“ й потяг відїхав, уносячи нам щирого порадника й прихильника з собою; тогди повернули селяни з своїми учителями назад до сел й розпращавшись коло шкільного будинку при гуку моздїрів, котрі не наче давали знати широкому сьвітови, що вже й наше село пробудим ся з довгого сну та стало робити почини, щоби охоронити себе від визискувачім мужицкого сану. — *Юрій Душилевич*, писар.

Із Міткова.

Гарно дякуємо через нашу часопись бувшому нашому пану учителеви Стефанови Циґанюкови за їх труд около просьвіти, що они нас просьвічали і дуже дбали о добробит народу. Дякувати Богу, за їх помочию заснували ми собі читалню і дві крамниці і шпіхлїр збіжевий, котрий тепер містить в собі 50 кірців кукурудзи і поставили собі два будинки, в котрих містить ся — в однім будинку крамниці, читалня і шпіхлїр, а в другім лиш крамниця.

З того всего маємо ми гарні доходи, бо одна крамниця куштує 500 корон а друга 300 корон, тож дві крамниці куштують 800 корон і мають тепер в собі готівки на 980 корон, а ми на то відразу зложили лиш 610 корон, тож ми добре торгуємо і гарний заробок маємо. Пан учитель Стефан Циґанюк були членом наших крамниць, але як від нас відходили то свій пай взяли, но з того лишили нам 10 корон в склепі дарунку на читалню; кілько тих 10 корон в склепі зароблять за рік, то той заробок має йти рік річно на читалню. Тим то й пишимо вам, пане учителю, що ваші 10 корон сего року заробили нам 2 короні і 20 сотиків, тож вам дякуємо, пане, за вашу членьску вкладку, котру ми дістали від вас — 2 кор. і 20 сот. Такому учителеви честь і слава від руского народу! Отсю подяку п. Циґанюкови просимо випечати раз тому, щоби дати доказ нашої вдячности, а друге тому, щоби й иньші наші села виділи, яка то користь із селяньских крамниць. Най їх наші люди скрізь заводять, а не буде їхний ґрейцар розбігати ся по чужих кишенях, але буде таки оставати серед самих селян.

Всячина.

Початок кінця. Кіцманьский суд засудив вже одного поліцияпта за побите „Січовика“ на три доби арешту. За сим поліциянтом підуть під ключ і иньші члени тої компанії а незабаром і ті, хто їх до побиваня намавляв. Правда виплене все на верх як олива, тим більше, що з днем 23 обняв вже управу повіту новий староста, який вже заведе якийсь лад в Кіцманьщині.

Наслідки піяньства. Дьордій Гавриш із Белківців забаг затроїти свого хробака тай гостив ся в однім шиночку при ул. Лилейній в Чернівцях. Розуміє ся, що пити без компанії важко, тож і Гавриш єї швидко найшов, бо до горівки не треба нікого просити. Забава була добра, лиш конець єї був для Гавриша сумний. Коли прочуняв, побачив, що єго кумпан і кумпанки від келишка облекшили єго кишеню на 90 кор. Поліция виновників найшла, але при них гроший вже не було. Оттакі то наслідки із піятики! Якіж то наші люди нещасні, що не можуть відвикнути від сивухи, яка руйнує їм житє і щастє та марнує мужицкі маєтки.

В Бергометї над Серетом збори касові відбули ся дня 14. лютого 1904. Збори отворив голова каси Яков Бужор, привитавши щирими словами зібраних і попросив нашого панотця Урсуляка, щоби здали справоздане касове, бо панотець Урсуляк занялись нашою касою по відході нашого щирого приятеля пана учителя Тодера Руснака. Панотець відчитали справоздане касове за роки 1899—1903, а потім вибрано до виділу і до ради надзорчої: Яков Бужор голова, Танасій Берник заступник, Николай Ґрабовский, Яков Мендришора і Іван Мендришора війшли до виділу а до ради надзорчої: Олекса Граб голова, Іван Хопта заступник, Петро Радулек, Іфтемій Дарій. Григорій Одочук, Филип Мендришора, а касиєром вибрали Стефана Граба.

Македоньскі марки. Македоньский комітет видає марки, за котрими дуже попитують збирачі почтових марок т. зв. філятелїсти. Спершу ті марки мали служити за поквітоване заплаченого народного податку ни цїли повстаня проти Турків. Кождий патриот вліплював їх до книжочки, контрольованої від часу до часу комітетом. Пізнїйше, коли кождий лист, висиланий до македоньских повітів почав переходити через турецку цензуру, комітет уладив просто почту, висилав правильно посилки з одної місцевости до другої і визначив, кілько марок треба приліпляти яко оплату. Марки представляють Македонію, як витягає звязані руки до неба, на котрім сьвітить зьвізда свободи. Навколо напись: „Вирховен македоно-одріньскі комітет“ (головний македоньско-адриянопільский комітет).

Поклади золота і вугля. В Манджуриї найдено богаті поклади золота коло ріки Мудан Ціянь, допливу ріки Сунґарі. В тій самій околици найдено великі поклади камінного вугля.
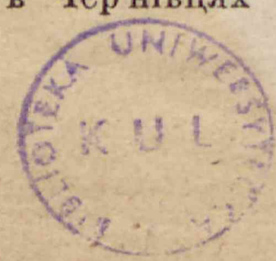
Видане Товариство „РУСКА РАДА“. За редакцию відповідає ІВАН ЗАХАРКО
З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Ів. Захарка.